

Sygn. akt II AKz 594/19

POSTANOWIENIE

Dnia 16 lipca 2019 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący-Sędzia: SA Małgorzata Niementowska

Protokolant: Kamil Klupś

po rozpoznaniu w sprawie **R. J. (J.)**

podejrzanego o przestępstwa z art. 258 § 1 k.k., art. 55 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 65 § 1 k.k., art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii i inne

zażalenia obrońcy podejrzanego

na postanowienia Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 17 czerwca 2019 roku, sygn. akt IV Kp 518/19

w przedmiocie przedłużenia czasu trwania tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k.

postanawia

- zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że podstawę prawną rozstrzygnięcia orzeczenia uzupełnić o przepis art. 258 § 1 pkt 1 k.p.k. oraz ustalić, że środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania został przedłużony wobec R. J. **do dnia 24 września 2019 roku do godz. 21:15;**
- w pozostałym zakresie zaskarżone postanowienie utrzymać w mocy.

UZASADNIENIE

Postanowieniami z dnia 17 czerwca 2019 roku, sygn. akt IV Kp 518/19, Sąd Okręgowy w Gliwicach przedłużył stosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania wobec podejrzanego R. J., zastosowanego postanowieniem Sądu Rejonowego w Mysłowicach z dnia 31 grudnia 2018 roku, sygn. akt II Kp 569/18, na dalszy okres 90 dni, tj. do dnia 25 września 2019 roku do godz. 21:15.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł obrońca podejrzanego, zarzucając obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na jego treść, w szczególności art. 249 § 1 k.p.k., art. 257 § 1 k.p.k., art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k., art. 258 § 1 pkt 1 k.p.k., art. 258 § 2 k.p.k. W oparciu o powyższe zarzuty obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i nie przedłużanie wobec podejrzanego tymczasowego aresztowania, ewentualnie o zastosowanie wolnościowych środków zapobiegawczych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie obrońcy podejrzanego R. J. nie zasługuje na uwzględnienie w zakresie uchylecia tymczasowego aresztowania i zastosowania wolnościowych środków zapobiegawczych. Jego wniesienie skutkowało natomiast koniecznością zmiany zaskarżonego postanowienia w części dotyczącej podstawy prawnej rozstrzygnięcia oraz doprecyzowania terminu do którego ma trwać tymczasowe aresztowanie.

Należy zauważyć, że środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania zastosowano wobec podejrzanego R. J. na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Mysłowicach z dnia 31 grudnia 2018 roku, sygn. akt II Kp 569/18. Stosowanie tymczasowego aresztowania wobec R. J. było następnie przedłużone postanowieniem Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 20 marca 2019 roku, sygn. akt II Kp 150/19, poprzedzającym zaskarżone postanowienie Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 17 czerwca 2019 r., sygn. akt IV Kp 518/19, do dnia 26 czerwca 2019 roku do godz. 21:15. Oznacza to, że przy uwzględnieniu treści art. 127c k.p.k. oraz art. 265 k.p.k., że zgodnie z intencją Sądu Okręgowego w Gliwicach, okres przedłużenia środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania względem podejrzanego R. J., na dalszy okres 90 dni, liczony od dnia 26 czerwca 2019 roku od godz. 21:15 upłynie w dniu 24 września 2019 roku o godz. 21:15, a nie 25 września 2019 roku. Dlatego też Sąd Apelacyjny, uznał za zasadne dokonanie modyfikacji rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego w Gliwicach w tym względzie, poprzez właściwe obliczenie i określenie długości stosowania tymczasowego aresztowania wobec R. J..

Ponadto, sąd odwoławczy postanowił zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że uzupełnić podstawę prawną rozstrzygnięcia o przepis art. 258 § 1 pkt 1 k.p.k., albowiem z treści jego uzasadnienia wynika, że Sąd Okręgowy w Gliwicach odniósł się także do tej szczególnej przesłanki stosowania (przedłużenia) tymczasowego aresztowania wobec podejrzanego.

W pozostałym zakresie zażalenie nie mogło wpłynąć na ocenę trafności dokonanego rozstrzygnięcia.

Przechodząc do oceny wniesionego środka odwoławczego Sąd Apelacyjny stwierdza, że lektura sformułowanych zarzutów i przytoczona na ich poparcie argumentacja,

w kontekście całokształtu dotychczas zgromadzanego w sprawie materiału dowodowego, nie pozwala na podzielenie stanowiska skarżącego o braku podstaw do kontynuowania względem podejrzanego tymczasowego aresztowania. Tym samym zaskarżone postanowienie Sądu Okręgowego należy uznać za słuszne, a poczynione ustalenia faktyczne i prawne mają oparcie w zebranych dowodach oraz przepisach Kodeksu postępowania karnego. Kontrola odwoławcza wykazała ponadto, że decyzja procesowa w przedmiocie przedłużenia tymczasowego aresztowania była konieczna w celu zabezpieczenia prawidłowego toku śledztwa i planowanych czynności dowodowych, które mogą prowadzić do przedstawienia zarzutów innym osobom, współdziałającym z R. J. w ramach grupy przestępczej. Należy przypomnieć, że niniejsza sprawa ma charakter rozwojowy. Trzeba również zwrócić uwagę na to, iż wbrew wywodom autora środka odwoławczego na obecnym etapie śledztwa jest zrealizowana zarówno przesłanka ogólna określona w art. 249 § 1 k.p.k. w postaci dużego prawdopodobieństwa popełnienia przez podejrzanego zarzuconych mu przestępstw, jak i przesłanki szczególne wymienione w art. 258 § 1 pkt 1 i 2 oraz § 2 k.p.k.

Odnosząc się do pierwszej z wyżej wymienionych przesłanek i jednocześnie zarzutu naruszenia przepisu prawnego art. 249 § 1 k.p.k. stwierdzić trzeba, iż trafnie sąd I instancji wskazał, że dowody przedstawione przez oskarżyciela publicznego we wniosku inicjującym niniejsze postępowanie, a następnie opisane w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, uprawdopodobniają sprawstwo podejrzanego R. J. w stopniu dużym

i wystarczają do przyjęcia niezbędnej podstawy do dalszego stosowania tego izolacyjnego środka zapobiegawczego. Powyższa konstatacja oczywiście nie jest równoznaczna

z udowodnieniem popełnienia zarzucanych mu czynów, gdyż na obecnym, incydentalnym etapie postępowania karnego, nie jest ani możliwa, ani też dopuszczalna dogłębna analiza materiału dowodowego i jego ocena, gdyż celem tego postępowania jest jedynie rozważenie, czy dowody zebrane na etapie postępowania przygotowawczego stwarzają stan prawdopodobieństwa, o jakim jest właśnie mowa w art. 249 § 1 k.p.k. Z tego procesowego obowiązku Sąd Okręgowy wywiązał się i poprawnie uzasadnił swoją decyzję w tym względzie. Za zasadnością przedstawionej powyżej tezy, przemawiają m.in. protokół przeszukania osoby i rzeczy, protokoły użycia testera narkotykowego, protokoły przeszukania mieszkania w Z. przy. ul. (...), protokoły oględzin znalezionych rzeczy, opinia toksykologiczna, wyjaśnienia podejrzanego R. J., wyjaśnienia współpodejrzanego J. B., który opisał przebieg przestępczego procederu oraz wskazał osoby biorące w nim udział. W rezultacie przyjmując więc należy, że zebrane w sprawie dowody potwierdzają fakt występowania w stosunku do podejrzanego omawianej przesłanki ogólnej, tym bardziej, że obecnie nie ujawniły się okoliczności, które osłabiłyby jej moc i znaczenie.

Odnosząc się natomiast do zarzutu skarżącego podważającego wiarygodność wyjaśnień jednego ze współpodejrzanych, a to J. B., należy podkreślić, że w żaden sposób nie dezaktualizują one występowania przesłanki, o jakiej mowa w art. 249 § 1 k.p.k. Zgodnie z poglądem wyrażonym w orzecznictwie niewątpliwie dowód z pomówienia współpodejznanego winien być oceniony z dużą dozą ostrożności, nie mniej jednak nie oznacza to, by nie był to dowód wystarczający dla realizacji przesłanki, o jakiej mowa w art. 249 § 1 k.p.k. (zob. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 22 grudnia 2008 r. II AKz 941/08). Należy zauważyć, że J. B. wskazywał konkretne osoby, które w istocie brały udział w zaistniałych oraz procesowo analizowanych zdarzeniach przestępczych, szczegółowo opisywał ich przebieg, nie umniejszając przy tym swojej w nich roli. Podane przez niego informacje obciążające R. J. zostaną niewątpliwie poddane wnikliwej ocenie przez sąd I instancji na etapie wyrokowania, jeżeli oskarżyciel złoży akt oskarżenia. Nie mniej jednak na obecnym etapie nie można im natomiast odmówić waloru dowodów świadczących o istnieniu dużego prawdopodobieństwa popełnienia przestępstw w rozumieniu art. 249 § 1 k.p.k.

Nie ma również racji skarżący twierdząc, że Sąd Okręgowy wydając zaskarżone orzeczenie naruszył przepis art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k. Ta przesłanka szczególna dotycząca obawy matactwa procesowego, uregulowana we wskazanym przepisie, znajduje w dalszym ciągu uzasadnienie, gdyż część przestępstw zarzucanych podejrzanemu miały być popełniane w ramach zorganizowanej grupy przestępczej. Sprawia to, jak słusznie podkreśla się w orzecznictwie i doktrynie, że w takiej sytuacji uzasadnioną jest obawa, iż zakłócanie właściwego przebiegu postępowania karnego przez podejrzanego może przybrać formę działań polegających na nakłanianiu do składania fałszywych zeznań i wyjaśnień bądź ich zmiany przez osoby, które zostały już w sprawie przesłuchane, jak też te, których dotychczas jeszcze nie przesłuchano. W tych też okolicznościach nie budzi żadnych zastrzeżeń wyrażone przez sąd I instancji zapatrywanie prawne o istnieniu po stronie podejrzanego obawy matactwa procesowego w rozumieniu art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k.

Nie bez znaczenia pozostaje w powyższym kontekście także przyjęta przez Sąd Okręgowy w Gliwicach uzasadniona obawa ucieczki lub ukrywania się podejrzanego, który trafnie wyprowadził tą podstawę szczególną stosowania tymczasowego aresztowania z zarządzenia poszukiwania R. J. listem gończym do innej sprawy (art. 258 § 1 pkt 1 k.p.k.), z braku jego stałego miejsca zamieszkania, jak też czasowego pobytu poza granicami kraju w czasie, kiedy trwały czynności poszukiwawcze. Ponadto z akt sprawy wynika, że w listopadzie 2017 r. podejrzany wyprowadził się z mieszkania swojej konkubiny A. B.. Natomiast z zeznań jego ojca K. J. z dnia 22 marca 2018 r. wynika, że podejrzany nie mieszka z nim od ok. 3 lat. Okoliczności te jednoznacznie dowodzą, że R. J. chcąc uniknąć odpowiedzialności karnej za popełnione przestępstwa ukrywał się przed organami wymiaru sprawiedliwości. Taka postawa podejrzanego w sposób oczywisty rzutuje więc na prognozę ewentualnego podejmowania przez niego bezprawnego oddziaływania na tok postępowania w przyszłości, zwiększając ryzyko w tym zakresie. W tym miejscu należy jednak stwierdzić, że w podstawie prawnej orzeczenia Sąd Okręgowy nie wskazał przepisu art. 258 § 1 pkt 1 k.p.k., jednakże odniósł się do tej przesłanki w treści uzasadnienia wydanego postanowienia. Bezsporne jest, że w sprawie niniejszej zachodzi także przesłanka uzasadnionej obawy ucieczki lub ukrywania się podejrzanego określona w powyższym przepisie. W tej sytuacji Sąd Apelacyjny uznał, że należało zmienić zaskarżone postanowienie w podstawie prawnej orzeczenia w ten sposób, że uzupełnić ją o przepis art. 258 § 1 pkt 1 k.p.k.

Wynikiem kontroli instancyjnej zaskarżonego postanowienia jest także stwierdzenie Sądu Apelacyjnego, że przesłanka stosowania tymczasowego aresztowania, określona w art. 258 § 2 k.p.k., nadal zachowuje aktualność na gruncie niniejszej sprawy. Uznać bowiem trzeba, że liczba zarzucanych podejrzanemu przestępstw, zagrożonych karami spełniającymi kryterium określone w art. 258 § 2 k.p.k. (tj. odnośnie czynów z art. 55 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 65 § 1 k.k. i z art. 62 ust. 2 powołanej wyżej ustawy), ich wysoki stopień społecznej szkodliwości, uczynienie sobie stałego źródła dochodu z popełniania przestępstw, jak również jego uprzednia wielokrotna karalność czyni zagrożenie wymierzenia mu surowej kary rzeczywistym. Taka zaś realna groźba wymierzenia mu surowej kary pozbawienia wolności, może skłaniać podejrzanego do działań zakłócających prawidłowy tok postępowania w celu uchylecia się od odpowiedzialności karnej. Natomiast autorowi

zażalenia nie udało się skutecznie zakwestionować istnienia względem podejrzanego przesłanki surowości grożącej mu kary,
o której stanowi przepis art. 258 § 2 k.p.k., wobec czego podniesiony w zażaleniu zarzut naruszenia tego przepisu przez Sąd Okręgowy należało uznać za chybiony.

Równocześnie Sąd Apelacyjny uznał, że przy takim ciężarze gatunkowym zarzucanych podejrzanemu przestępstw, ich ilości oraz realnej obawie wymierzenia surowej kary, najbardziej adekwatnym środkiem dla zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania przygotowawczego jest jedynie dalsze stosowanie tymczasowego aresztowania. Środki wolnościowe ze swej istoty są bowiem znacznie mniej efektywne i nie są w stanie wyeliminować obawy utrudniania toczącego się śledztwa. Na gruncie niniejszej sprawy nie może zatem być mowy, że Sąd Okręgowy procedując w przedmiocie przedłużenia względem podejrzanego stosowania tymczasowego aresztowania obraził przepis art. 257 § 1 k.p.k.

Nadto w sprawie nie zachodzą przesłanki negatywne z art. 259 k.p.k., których występowanie musiałyby skutkować odstąpieniem od dalszego stosowania względem podejrzanego tymczasowego aresztowania.

Mając na uwadze powyższe okoliczności faktyczne i prawne, orzeczono o treści jak w części dyspozytywnej postanowienia.

ZARZĄDZENIE

- odpis postanowienia wraz z pouczeniem o prawomocności doręczyć podejrzanemu R. J. i jego obrońcy;
- zwrócić akta sprawy.

Katowice, dnia 16 lipca 2019 roku